BAGGRUNDSMATERIALE TIL SKOLEKLASSER

MAMMUTTEATRET OG
GRØNNEGÅRDS TEATRET
PRÆSENTERER

LUDVIG

EN TEATERFORESTILLING OM **ILDEBRAND, PENGE OG HOLBERG**

HOFTEATRET

8.MARTS – 2.APRIL 2011

INDHOLD

1. Om forestillingen
2. Praktisk info
3. "Holbergs dobbeltspil". Forfatter Claus Flygare om "Ludvig"
4. Københavns Brand oktober 1728
5. De historiske personer
6. Den Danske Skueplads
7. Thalia: komediedigtningens muse
8. Om Mammutteatret, GrønnegårdsTeatret og Teatermuseet

EN TEATERFORESTILLING OM **ILDEBRAND, PENGE OG HOLBERG**

KÆRE ELEVER OG UNDERVISERE

VELKOMMEN TIL LUDVIG PÅ HOFTEATRET. FORESTILLINGEN PRÆSENTERES I ET SAMARBEJDE MELLEM MAMMUTTEATRET OG GRØNNEGÅRDS TEATRET

OM FORESTILLINGEN

Sidst i oktober 1728 under Københavns brand, mødes en lille skuespillertrup med René de Montaigu i spidsen i det netop lukkede Lille Grønnegade Teatret. I deres forsøg på at sikre teatrets overlevelse, har de brug for nye komedier - de har brug for Holberg!

Holberg på sin side har svært ved at vedkende sig sin tiltrækning til teatret - det stemmer dårligt overens med hans renommé som respekteret og konservativ universitetsprofessor.

I et forsøg på at få Holberg til at dedikere sig til teatret, planlægger skuespillertruppen en intrige helt efter Holbergs egen opskrift. Med et festfyrværkeri af teaterillusioner og forblændelser, kæmper skuespillerne for at få Holberg til at indrømme, at han står i gæld til teatret.
Men Holberg skal vise sig en hård nød at knække...

LUDVIG er en forestilling om de begivenheder, der gik forud for tilblivelsen af Den Danske Skueplads i 1728. En forestilling om Ludvig Holberg og grundlæggeren af Den Danske Skueplads, René de Montaigu og truppen omkring ham – om deres indbydes kampe og om pengenes magt – også i kunstens verden.

Men først og sidst er LUDVIG en hyldest til TEATRET.

Medvirkende: **Anders Hove (René de Montaigu), Joen Bille (Ludvig Holberg), Jannie Faurschou (Marie de Montaigu), Morten Hauch Fausbøll (Frederik Rostgaard), Christine Gjerulff (Frederikke de Montaigu), Martin Hestbæk (Henrik Wegner), Kristian Høgh Jeppesen (Nikolaj Ulsøe) og Mikkel Reenberg (Frederik Pilloy).**

Tekst: **Claus Flygare**
Iscenesættelse: **Minna Johannesson**
Scenografi og kostumer: **Johanne Eggert**

LUDVIG

EN TEATERFORESTILLING OM **ILDEBRAND, PENGE OG HOLBERG**

PRAKTISK INFO

LUDVIG spiller 8.marts – 2.april, mandage – torsdage kl.20, lørdage kl.17.

Forestillingen varer 1 time og 40 minutter, og spiller uden pause.

Billetter koster 45 kr., når minimum 6 unge u. 25 år følges ad.

Billetbestilling /køb: www.teaterbilletter.dk eller telefon 7020 2096

Yderligere info: Tine Selmer Bertelsen / tine@groennegaard.dk

WWW.MAMMUTEATRET.DK

WWW.GRØNNEGÅRD.DK

WWW.TEATERMUSEET.DK

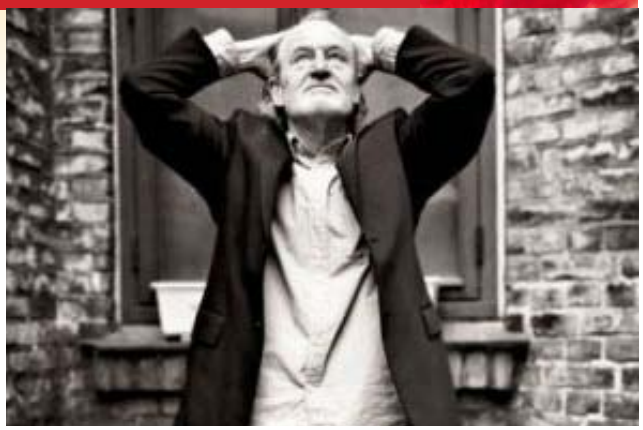

HOLBERGS DOBBELTSPIL

FORFATTER CLAUS FLYGARE SKRIVER OM TILBLIVELSEN AF LUDVIG:

Jeg kan godt se, at det umiddelbart kan virke underligt, når man i dag giver sig til at skrive et teaterstykke om Holberg.

Holberg er et af de mest studerede og analyserede mennesker her i landet - og i Norge for den sags skyld, så på den baggrund kan det være svært at se, hvordan man kan finde en uberørt – eller i hvert fald en original – indgang til denne meget komplekse person. Hvad er det man har fået øje på, som man vil bruge et års tid på at skrive om?

Som så mange andre gode historier startede det en sommerdag.

Jeg sad og drak kaffe med Lars Kjeldgaard, som jeg lige havde skrevet teaterstykket Fobiskolen*) sammen med. Jeg spillede med i Erasmus Montanus på Grønnegårdsteatret som Lars lige havde set, så vi sad og snakkede om Holberg. I samtalens løb viste det sig, at Lars havde et indgående kendskab til Holberg. Han underholdt mig i lang tid med begivenheder fra Holbergs liv, som fik mig til at blive mere og mere interesseret og nysgerrig. Alene den kendsgerning, at Den Danske Skueplads blev søsat af en norsk professor og en fransk skuespiller, var ikke noget jeg havde fordybet mig nævneværdigt i, men det var da spændende.

Jeg blev også klar over, at Holberg havde et utroligt dobbelt forhold til teatret. I starten af 1700-tallet var det ikke "fint" i en borgerlig forstand at beskæftige sig med teater. Nogle af de skrappeste modstandere var de meget magtfulde præster, der styrede Københavns Universitet. De bortviste fra tid til anden studerende, som havde medvirket i Holbergs komedier. Det groteske var, at Holberg sad med i det konsistorium som bortviste de studerende, uden at han forsøgte at forsvare dem.

Holberg var et menneske, der led af en ustoppelig trang til at beskæftige sig med teater og skrive komedier, men det var altså ikke noget han var særlig stolt af. Ikke desto mindre skrev han på få år mellem 20 og 30 komedier, hvoraf flertallet stadig kan spilles. Det er en helt enestående præstation. Det er formentlig ikke overgået nogensinde af nogen – i verdenshistorien.

Det er sjovt at tænke på, at alle disse komedier er skrevet af en mand, der til en vis grad delte borgerskabets nedladende holdning til teater og skuespillere. Skuespillere kunne Holberg rent ud sagt ikke snuppe! Som han skriver: "Jeg er ikke nogen ynder af høj tale og flagrende hænder." Den eneste han omtaler med respekt er Marie Magdalene de Montaigu, der i daglig tale hed "Madame", og som var teatrets kvindelige hovedkraft. I forordet til Den Vægelsindede omtaler han Madame, og skriver at hendes indsats på scenen var med til at stykket blev en succes.

René de Montaigu, der iscenesatte alle Holbergs stykker, bragte de skrevne ord til scenisk liv, bliver kun nævnt en enkelt gang, og det i forbindelse med en solid omgang selvros. Det er så højrøvet, at det fortjener at blive citeret i sin fulde længde, så jeg giver lige ordet til Ludvig Holberg:

Der er mange der undrer sig over at jeg paa saa kort Tid har kunnet skrive tyve Komedier, hvoraf de fleste handler om Fejl som ingen andre Komedieskrivere har rørt ved; og der er ogsaa dem der mener at man paa mig kan anvende Horats' kendte Ord:

Hans største Last, det var at staa
paa ét Ben i en Time
og tvende hundred Vers (hvad saa?)
paa den Tid sammenrime,

men at argumentere mod dem vilde jo bare være at udbasunere min Selvros. Derfor vil jeg nøjes med at nævne den Kendsgerning at mine Komedier er blevet opført skiftevis med Moliéres bedste, og med lige saa stort Bifald, til Trods for at Skuespillerne var bedre til Moliére, fordi den franske Skuespiller Montaigu, der er meget berømt her i Landet, instruerede dem i hvordan de skulde gebærde sig og gaa…. Det var altsaa hverken fordi mine Komedier havde Nyhedens Interesse, eller fordi de blev spillet særlig godt, at de vakte saa meget Bifald, gav saa meget Kasse og blev spillet saa mange Gange. Der var ogsaa snart nogle der saa skævt til min Succes og gik direkte eller indirekte til Angreb paa mig. Men de anstrengte sig forgæves, for mine Komedier er den Dag i Dag til Glæde for Folk af alle Samfundslag.

Holberg slår her fast, at hans store succes som komediedigter var på trods af skuespillerne.

Dette var et af de interessante billeder, der dukke op under min samtale med Lars. Et andet var Pietismen - den religiøse strømning der skyllede over især det nordlige Europa i 1700-tallet, og som troede at vejen til at blive et bedre menneske og sikre sig en plads i Paradiset, var at afskrive alle fornøjelser og bede bønner for resten af pengene. Det lykkedes pietisterne at påvirke kong Christian den 5. til at lukke teatret i hele sin regeringstid.

LUDVIG

EN TEATERFORESTILLING OM **ILDEBRAND, PENGE OG HOLBERG**

Det blev til 19 års teatertørke, men da folk efter alle disse års askese og bønner ikke følte de var kommet nærmere til Gud, kom teatret tilbage for fuld styrke. Frederik den 5. byggede det første Kongelige Teater på Kgs. Nytorv og til Holbergs store glæde – han var i mellemtiden blevet Baron – havde borgerskabet taget teatret til sig: Det var ikke længere usselt at have lyst og evner til at spille og skrive komedier.

Lars og jeg skiltes den sommerdag og lovede hinanden, at her var en historie, vi ville gå videre med.
I januar og det meste af februar 2010, sad Lars og jeg og læste alle Holbergs stykker højt for hinanden. Jeg gik i gang med at udvikle et plot, som Lars så skulle kommentere, men inden Lars fik sat pennen til papiret døde han pludselig på grund af et dårligt hjerte.

Lars Kjeldgaard blev 53 år gammel.

Derfor er det en stor personlig glæde for mig, at dette stykke, som begyndte at spire i selskab med Lars, i dag kan blomstre i fuldt flor.

Ganske vist har jeg skrevet hvert ord alene, men Lars har siddet og råbt af mig (som han plejede) i mine tanker - hver dag, mens jeg skrev.

Claus Flygare

KØBENHAVNS BRAND 20.-23.OKTOBER 1728

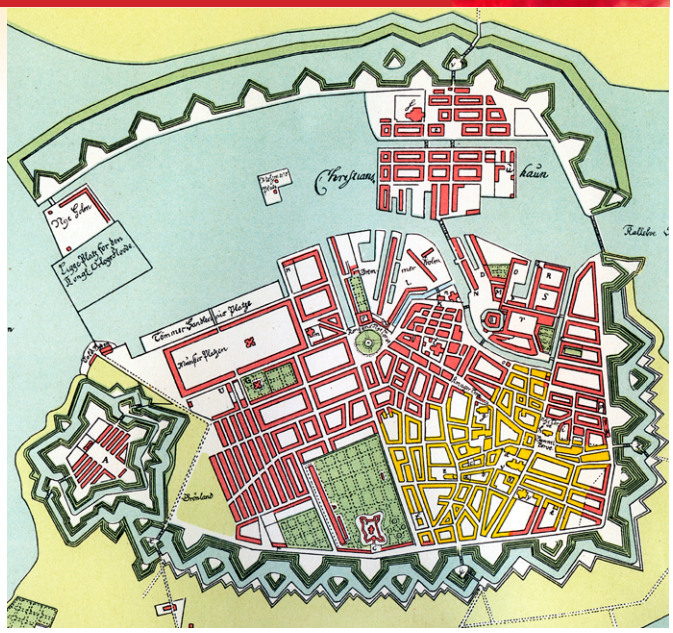

København 1728. Området markeret med gult, er den middelalderlige indre by, der brændte ned til grunden.

I løbet af tre dramatiske oktoberdøgn i 1728 brændte store dele af København ned til grunden.

Ilden, der nåede at rasere i 60 timer før den var under kontrol, var begyndt som en mindre brand på et loft i Lille Sankt Clemens Stræde nær Vesterport, omtrent hvor Politikens Hus ligger i dag.

Da skaderne blev gjort op, viste det sig, at op mod 1.600 bygninger var blevet flammernes bytte, og 15.000 af byens 70.000 indbyggere stod uden tag over hovedet. Det var en katastrofe af historiske dimensioner ikke bare efter dansk målestok. Bortset fra Londons brand i 1666, var det den største brand, der indtil dette tidspunkt havde ramt en europæisk by.

Umiddelbart var der intet, der tydede på, at den mindre brand, der onsdag aften den 20.oktober brød ud på loftet hos marketender Rasmussen, skulle være noget problem for byens brandberedskab, der talte 16.000 mand. Det skulle imidlertid vise sig, at inkompetente øvrighedspersoner, rigelig alkoholindtagelse efter en nylig overstået brandøvelse, uheldige vindforhold og en tørlagt Sct. Jørgens Sø lagde alvorlige hindringer i vejen for en effektiv brandslukning. Også årstiden og den tætte bebyggelse hjalp katastrofen på vej. Huse i bindingsværk med stråtag var forbundet med hinanden ved skure og plankeværker, og lofter og udhuse bugnede af forråd til den kommende vinter, ikke mindst korn, brænde, hamp, beg og tjære.

Hvor mange indbyggere, der omkom under branden, har det ikke været muligt at opgøre, men det var et forholdsvis beskedent antal.

Den voldsomme brand havde store materielle og menneskelige omkostninger for landets hovedstad: Sammen med Rådhuset brændte store dele af byens regnskaber og rådstueprotokoller, og dermed en del af kilderne til Københavns historie før 1728.

Uheldigvis var også hele Roskilde Domkirkes og bispestifts arkiv blevet transporteret til hovedstaden, dagen før branden brød ud, og anbragt sammen med Københavns Universitets arkiv og bibliotek, der opbevaredes i Trinitatis Kirkes tårn. Det blev alt sammen flammernes bytte, da kirken udbrændte, og hermed var dansk videnskabs og forsknings vigtigste samling tabt for eftertiden.

Kilder: Dens store danske Encyclopædi, Kåre Lauring: "Byen brænder" (Gyldendal 2003)

DE HISTORISKE PERSONER

Alle figurer i LUDVIG er historiske personer, der var med omkring grundlæggelsen af Den Danske Skueplads. Stykket og opsætningen forholder sig - med afsæt i virkelige hændelser - frit til figurernes indbyrdes relationer og udvikling.

RENÉ MAGNON DE MONTAIGU (1661-1737)

Fransk skuespiller og søn af dramatikeren Jean Magnon (ca. 1620-62), som var en ven af Molière. Montaigu kom til Danmark i 1686 som medlem af Christian d. 5's franske hoftrup, og var 1701-21 leder af Frederik 4.s trup. Da kongen afskedigede truppen i 1722, ansøgte Montaigu om at spille teater på dansk i det nye komediehus i Lille Grønnegade. Det blev til det første danssprogede teater og det var her Ludvig Holbergs komedier opførtes for første gang. Efter teatrets lukning 1728 forsøgte Montaigu at ernære sig som privatlærer i fransk. Montaigu døde forarmet og forhutlet i 1737.

MARIA MAGDALENE DE MONTAIGU (1692-1736)

Født i Danmark af franske forældre. Faderens profession var the-skænker, og han var hentet til Danmark fra Frankrig i denne egenskab. Gift med René de Montaigu i 1715. Madame de Montaigu blev dansk teaters første store primadonna, og hun er teaterhistoriens første Pernille i de komedier Holberg skrev for Lille Grønnegade Teatret. Hun var også Holbergs første Lucretia i *Den Vægelsindede*, og man ved desuden at hun spillede Gedske i *Den politiske Kandestøber*, Marthe i *Jean de France* og Lucretia i *Den 11. Junii*.

FREDERIKKE SOPHIE DE MONTAIGU (f. 1716)

Ældste barn af René og Maria Magdalene de Montaigu. Var en del af truppen i Lille Grønnegade, og blev betragtet som et stort skuespiltalent. (NB: I LUDVIG er Frederikke skrevet ca. 10 år ældre end sin egentlige alder i 1728)

HENRIK WEGNER (1701-43)

Læste teologi, men opgav studiet og blev 1722 tilknyttet skuespillertruppen i Lille Grønnegade, hvor han specialiserede sig i tjenerrollerne i Holbergs og Molières komedier. Henrik Wegner var således den første til at spille Holbergs Henrik-roller. Efter teatrets lukning i 1728, blev Henrik Wegner postmester i Aarhus.

JOHANNES NIKOLAI ULSØE (1694 -1732)

Uddannet teolog og fast medlem af skuespillertruppen i Lille Grønnegade 1722-28, hvor han spillede Jeronimus-rollerne og andre karakterroller. Bl.a. var Ulsøe den første til at spille Herman von Bremen, hovedrollen i *Den Politiske Kandestøber*. Johannes Ulsøe forlod teatret efter 1728, og ernærede sig siden som foged i Grenaa.

FREDERIK DANIEL DE PILLOY (1702-55)

Af fransk afstamning og fast medlem af skuespiltruppen i Lille Grønnegade 1722-28, hvor hans rollefag primært var "elskere, kavalerer og lapse". Efter lukningen af Lille Grønnegade Teatret ernærede hans sig som vinhandler, men blev fra 1748-51 direktør for komediehuset på Kgs. Nytorv, som senere (i 1773) blev til Det Kgl. Teater.

FREDERIK ROSTGAARD (1671-1745)

Embedsmand og litterat. Rostgaard ejede herregården Krogerup i Nordsjælland samt øerne
Anholt, Sejerø og Nekselø. Han var en indflydelsesrig administrator og bestred nogle af landets højeste embeder som gehejmearkivar og oversekretær i Danske Kancelli. Fjendskab og misundelse trak dog i 1725 Rostgaard ind i en bestikkelsesskandale, hvor han blev tvunget til at frasige sig sine embeder og forlade hoffet og hovedstaden. Snart mildnedes straffen dog, og Rostgaard vendte tilbage til hovedstaden og fra 1727 til hoffet. Rostgaard havde vidtspændende interesser, han var belæst og samlede et af Danmarks betydeligste biblioteker, og han støttede oprettelsen af Den Danske Skueplads.

LUDVIG HOLBERG (1684-1754)

Dansk-norsk forfatter, født i Bergen. Udnævnt til professor i historie i 1717. Opfattes som dansk litteraturs fader med sit historiske, dramatiske og essayistiske forfatterskab, gennemtrængt af oplysningstidens ånd og idéer. Skæmtedigte og især det komiske heltedigt Peder Paars dannede optakt til hans "Poetiske Raptus", som Holberg selv samlet betegner komedieskrivningen for Lille Grønnegade Teatret. Det blev til 25 komedier til teatret – alle samlet i "Den Danske Skueplads" (1751) – samt til yderligere 6 komedier skrevet til det nye komediehus på Kgs. Nytorv.

Kilder: Den store danske Encyclopædi, Dansk kvindebiografisk leksikon, Den Danske Skueplads (Thomas Overskou, Edgar Collin)

Kostumetegninger: Johanne Eggert

LILLE GRØNNEGADETEATRET

Teater med plads til knap 500 tilskuere, åbnet i København i 1722, lukket i 1728 og senere nedrevet. Teatret i Lille Grønnegade (nuværende Ny Adelgade) fik trods en kort levetid afgørende betydning. Her blev der spillet komedier på dansk, hvor fransk og tysk hidtil havde været de dominerende scenesprog.

Teatret blev den scene, hvortil Ludvig Holberg skrev sine komedier og så dem afprøvet i praksis. Der eksisterer ingen billeder af teatret, men vigtige kilder til viden om huset er bl.a. skøde, teaterplakater samt til en vis grad komedieteksterne. Teatret var et logeteater, tilskuerpladserne var i tre etager, og der var tillige plads til publikum på selve scenen. Lokalet kunne anvendes til dans og andre former for underholdning.

Drivende kræfter var to franskmænd, Étienne Capion og René Magnon den Montigu. De var begge tidligere medlemmer af Frederik 4.s hoftrup, opløst 1721 og afløst af et tysk operaselskab. Capion lod oprindelig huset opføre uden tanke på dansksproget teater; idéen hertil opstod ved den franske trups afrejse. Montaigu hvervede primært medlemmer til den danske trup blandt københavnske studenter. I september 1722 åbnede man med Molières Gnieren, hurtigt fulgt af Holbergs Den politiske Kandstøber.

Eigtveds Komediehus
af Odvardt Helmoldt von Lode ca. 1748

DEN DANSKE SKUEPLADS

I midten af 1700-tallet grundlagdes Den danske Skueplads. Bag grundlæggelsen af teatret stod bl.a. Ludvig Holberg.

I 1746 døde den stærkt religiøse og pietistiske Christian den 6. i en alder af 46 år. Med kongen forsvandt det religiøst begrundede forbud mod offentlige forlystelser, herunder teater.
Snart derefter genopstod det københavnske teaterliv: Organisten og komponisten Carl August Thielo, søgte om lov til at arrangere danske skuespil. Og da Thielo fik tilladelsen, var Den Danske Skueplads en realitet.

Thielos nye teater var støttet af vennen Ludvig Holberg, og det første stykke, der blev opført under Thielos ledelse, var Holbergs komedie Den politiske kandestøber.

Den politiske kandestøber havde, som mange andre Holberg-komedier, haft premiere i på Lille Grønnegadeteatret. Teatret i Lille Grønnegade (den nuværende Ny Adelgade) havde eksisteret i perioden 1722-1728 - altså før offentlige forlystelser blev bandlyst.

Holberg så gerne, at linjen fra Lille Grønnegadeteatret blev videreført på Den danske Skueplads. Det betød blandt andet, at man spillede komedier på dansk, og at Frederik Daniel Pilloy, en af de ledende kræfter bag Lille Grønnegadeteatret, blev ansat som instruktør og siden direktør.

I december 1748 rykkede Den danske Skueplads ind i hofarkitekten Nicolai Eigtveds nybyggede Komediehus på Kongens Nytorv Forestillingerne på Kongens Nytorv fortsatte, men i 1772 måtte den teaterglade (og sindssyge) Christian den 7. redde teatret fra økonomisk ruin. Kongen overtog nu styringen med teatret, som i dag går under navnet Det Kongelige Teater.

I 1874 blev Eigtveds Komediehus, efter flere ombygninger, erstattet af den nuværende bygning, der rummer Gamle Scene.

Kilder: Den Store Danske Encyclopædi, Det Kongelige Bibliotek, Wikipedia.

Jean-Marc Nattier, 1739

THALIA: KOMEDIEDIGTNINGENS MUSE

THALIA (græsk for "den blomstrende") er i græsk mytologi komediedigtningens muse.
Hun afbildes med en maske og har siden 1700-tallet personificeret scenekunsten i sin helhed. Skuespillere kaldes således "Thalias børn".

Thalia er en af de NI MUSER i den græske mytologi – ni gudinder for INSPIRATION:

De ni muser er:

- Erato for kærlighedsdigtning, hymner, elskovsdigte.
- Euterpe for fløjtespil (musik).
- Kalliope for heltedigtning, epos.
- Klio for historieskrivning.
- Melpomene for tragediedigtning.
- Polyhymnia for pantomime og for dansen.
- Terpsichore for lyrisk digtning, dans og korlyrik.
- Thalia for komediedigtning.
- Urania for astronomi.

De ni muser er døtre af Zeus og Mnemosyne (Erindring). Muserne mentes at bo på bjerget Helikon, i Pierien nær Olympen og på Parnassos ved Delfi.

I litteraturen optræder de som beskyttere af musik og digtning og af disse kunstarters udøvere. Muserne er alvidende, og gennem dem får digtere et næsten profetisk indblik i fortid og fremtid. Muserne opfattes snart som individer, snart som en gruppe, men allerede i 700-tallet f.Kr. kendte man de ni muser ved navn. Muserne er nært knyttet til Apollon Musagetes, "musernes fører". Deres virkeområde blev i hellenistisk tid udvidet til kunst og videnskab i almindelighed (Museion).

Først i romersk kejsertid finder man en (ofte varierende) fordeling af kunstarterne på de enkelte muser. I græsk kunst optræder en eller flere muser som et kor sammen med en lyrespillende Apollon. I klassisk og hellenistisk tid fremstilledes muserne som draperede kvindefigurer med attributter som fx strengeinstrumenter i hænderne. En berømt skulpturgruppe med Apollon, Leto og muser fra ca. 150 f.Kr. stod i Apollo Sosianus-templet i Rom og de ni muser ses på et relief fra ca. 125 f.Kr. i British Museum i London. I romersk tid gengav man grupper af muser i mosaikker, vægmalerier og statuegrupper samt på sarkofager. Også i senere billedkunst har muserne været et yndet motiv, i renæssancen hos bl.a. Rafael.

Kilder: Den Store Danske Encyclopædi, Wikipedia.

OM TEATRENE

HOFTEATRET

Kong Christian d. 7. var ung og nygift, da Hofteatret blev indviet i januar 1767, og franske skuespillere optrådte på scenen i de følgende år. Det var efter en maskerade på Hofteatret den 16.januar 1772, at kongens livlæge Struensee blev taget til fange sammen med teatrets chef Enevold Brandt. Begge blev siden henrettet, anklaget for landsforræderi. I de følgende år fungerede Hofteatret som anneksscene for Det kgl. Teater og husede bl.a. balletskolen. Under Christian den 8. var Hofteatret hjemsted for bl.a. italienske operaselskaber, og da Frederik d.7. kom til tronen i 1848 og siden indgik ægteskab med Grevinde Danner, blev Hofteatret et naturligt hjemsted for kongelig teaterselskabelighed.

En stor teaterbrand i Wien i 1881 resulterede i lukning af samtlige træteatre i Europa, herunder også Hofteatret. Året efter solgtes alt indbo, og stedet blev møbelmagasin, indtil bl.a. skuespiller og teaterhistoriker Robert Neiiendam i det nye århundrede genopvækker stedet.

I dag anvendes Hofteatret, takket være moderne brandsikring, til mindre teaterforestillinger, koncerter, foredrag og andre kulturelle aktiviteter.

MAMMUTTEATRET

Mammutteatret havde premiere på sin første forestilling d. 1. december 1983 på Bertolt Brechts BAAL, der blev opført i Husets Teater i Magstræde. Siden er det blevet til en lang række bemærkelsesværdige forestillinger, der mestendels har bestået af tysk, russisk og dansk dramatik. Mammutteatret har i årenes løb været affyringsrampe for mange af de talenter, der senere har domineret dansk teater både som instruktører og skuespillere. Teatret har fortsat denne udvikling og er i dag både et samlingssted for unge, sprudlende talenter - og for mere erfarne teaterfolk. Senere sæsoners opførelser tæller bl.a. *Fobiskolen*, *PPP*, *Liv og Død på Café Olfert Fischer*, *Grace Was Here* og *Festen*.

Mammutteatret har ingen fast scene, men lejer sig ind på byens forskellige scener valgt ud fra, hvad der egner sig bedst til den enkelte forestilling.

GRØNNEGÅRDSTEATRET

Grønnegårds Teatret blev grundlagt i 1982 af en gruppe skuespillerelever fra Skuespillerskolen ved Odense Teater, der fandt at Kunstindustrimuseets Have i Bredgade var de perfekte rammer for sommeropførelser af Holbergs komedier.

Publikumssuccesen allerede efter den første sommer var da heller ikke til at tage fejl af. De første 10 somre spillede teatret udelukkende Holbergs komedier, men fra 1992 blev repertoiret udvidet med bl.a. Shakespeare, Marivaux og Molière. Selvom sommerteater i Kunstindustrimuseets have er kernen i teatrets aktiviteter, har Grønnegårds Teatret i årenes løb også stået bag en række vinterforestillinger, bl.a. i Ridehuset på Christiansborg Slot og i Glassalen i Tivoli.

I 2006 kunne Grønnegårds Teatret fejre sit 25 års jubilæum. Til denne anledning skrev og instruerede Nikoline Werdelin stykket Natmandens Datter, som blev teatrets hidtil største publikumssucces. Siden sommeren 2007 har Grønnegårds Teatret spillet både i Kunstindustrimuseets Have (hvor der spilles både voksen- og familieteater) og på teatrets anneksscene i Odd Fellow Palæets Have.